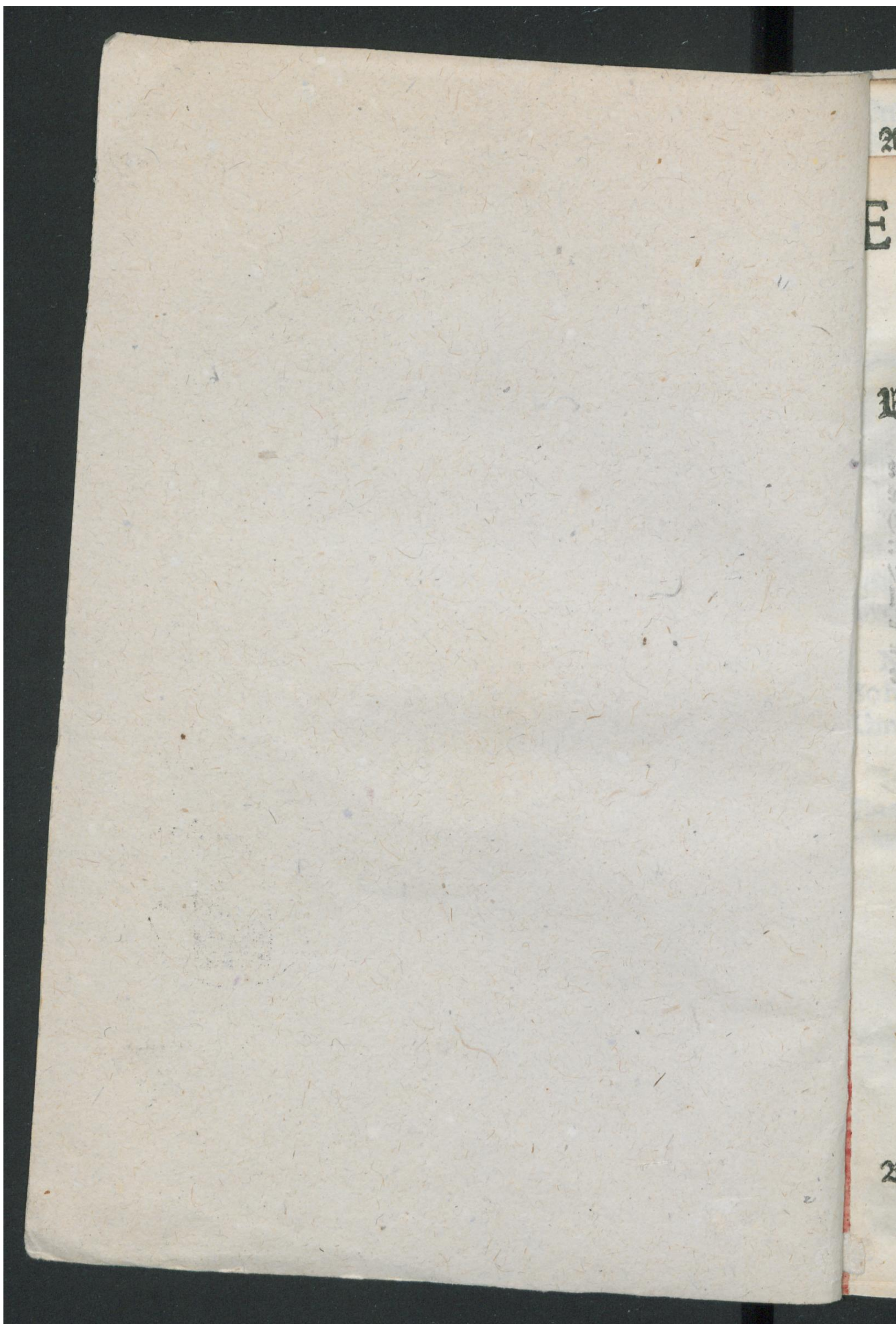

Gheeft ons huyden.
Al doen wy dan ons best om stracx dit wech te steecken/

EL PATERNOSTRO DE GLI SPAGNVOLI.

Ofte

Rhijm-gedicht/ so in Duytsch/ als Italiaens; Vervatende t'goe-leven vande Spaignaerden ende hare Compoꝛtementen/ ter plaetsen daer sy Meyster zijn.

Mitsgaders

LOS DIES MANDAMIENTOS DE LOS THEATINOS.

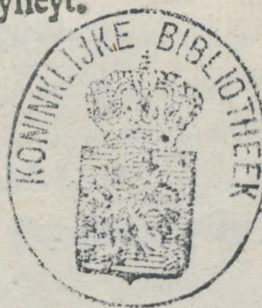
Wesende

De thien Gheboden der Jesuiten.

Oꝛiginelick in Spaensch/ende paraphꝛastice in Duytsch-ghedicht overgheset

Door een beminder der Nederlandtsche vryheyt.

TOT ENCHVYSEN,
By Jan Arentsz Chaallon/ Boeckvercooper woonende in de Westerstraet in den gulden Chꝛonijck.
Anno 1602.

Gunſtighe Leſer.

T'Jeghenwoordighe Jtaliaenſch Ghedicht onlancx uyt Jtalien ghebracht zijnde / is by ons inde byghevouchde Duytſche Rhijme overgheſet (ſo veel doenlick is gheweeſt) ende u L. voor tijtverdrijf / ende tot een ſpieghel gheſchoncken: om te ſien / wat ghevoelen wy Nederlanders van de Natie/ hier na t'leven ghefigureert / behooren te hebben / nademael haer de Jtalianen/ zijnde heure Naghebuyren/ eñ beſte vrienden/ſo weten af te conterfeyten/ende ons voor de ſelve ſo ernſtlick te waerſchouwen, Vaert wel / ende denckt om uwe vryheyt.

SONNET

Tot de overheerde Provincien t'haerder opmerckinghe.

ONtvvaeckt nu altesaem, ghy overheerde landen,
En aenschouvvet den dach, die u nu althans licht
Tot uvven voordeel groot, vvaer door ghy hebt t'gesicht
Om vlijtigher t'ontgaen, der Spaensche Spaignaerts handen.

Want ghy voelt vvijslick vvel, haer vvreed' Maraensche tanden
Daer meed' sy bijten fel, dat u het bloet uytvlicht,
Ghelijck hier vvort vertoont, int Vader ons ghedicht
Even t'manierich vverck, daer mede sy u vanden.

Noch boven t'vorich vverck, der vvreede Spaignaerts daden,
So hebt ghy mede oock, der Iesu-vvijt-sche raden,
Om u te schicken vvel, verkeert en teghenstroom,

In de gheboden thien, alst int Spaens is beschreven,
En u nu Nederlant, in Duytsch vvort overgheven,
Om dat ghy springhen sult, spoedich uyt haren toom.

In liefden vyerich.

I. A. CHAALLON.

Per Enchuysen.

Pater noster

CHE Holandia hai liberata,
Dallà razza Spagnuola arrabiata;
Porge l'orecchie ancor' a Brabansiani,
Tirannegiati da questi Marani.
Questi son' quelli che su l'alta croce
Ti feceron morire con tormenti atroci;
Con chiodi & lanze ogn' hor' t'han fatto guerra,
Et peggio ti farian si fosti ancor' in terra

Qui es in Cœlis.

Quando tal gente a nostra casa arriua,
Come nation che sia di pensier' priua,
Con certe parolette humanamente
Fan si che son' tenuti certamente.

Sanctificetur.

Ma doppò stati un di si fan patroni,
Minacciando el giuoco de bastoni,
Cercano la tua casa tutto intorno
Et per piacer' biasteman' mille volte ilgiorno

Nomen tuum.

Appresso a questo va il marran Spagnuolo,
Per por' una familia in pianto & duolo,
Tutta la tua casa sot' occhio guata,
Poi disse, se vi è cosa che gli agrata,

Adveniat.

Villan, puerco, trae buenas gallinas,
Yo te matarai, se no caminas;
Trae perro buen vino, & buen carnero:
Consuman' en un di ben' tutto entero

Regnum tuum.

Dicon', acâ patron che con mia dama
Sta noche m'apposento nella tua cama,

Gheeft ons huyden.
Al doen wy dan ons best om stracx dit wech te steecken/

Onse Vader

DJe Hollāt vā het jock der Spaignaerts hebt bevrijt/
Tot Brabant desolaet u oock op dese tijt
Eylaes wilt keeren doch/ end' haer gebet verhooren/
Want haer de tyranny noch quelt van dese Mooren.
Dit zijns' O Heer/ dit zijnse/ die u hebben ghecruyst/
Ghetormenteert/ghedoot/end' spottelick verguyst/
Dit zijnse/die als Tyghers u na haer wreeden aert
Veel arger souden aendoen eylaes so ghy noch hier waert

Die in de Hemelen zijt.

Wanneer dit trotsich volck/ archlistich/fijn/end' loos/
Eerst comen in ons huys (O natie seer boos)
So weten sy courtois haer woort so te belegghen/
Datmen van haers ghelijck met recht soud' mogen seggen/

Gheheylicht zy.

Maer laes t'en duyrt niet lang/omtrēt een dach daer naer
Spelende met een stocxken/ end' wijsend' hier end' daer
Roupen/Iura dios (wanneers-iet admireren)
End' gaen so lancx het huys versweyren/ blasphemeren

Uwen naem.

Als nu dese Maranen het huys hebben doorkeecken/
Om t'gansch ghesind' in druck end' in douleur te steecken/
So gaen sy als de Vossen pinckooghen/ end' begluppen
Wat best haer dient/end' seggen(men moet het latē sluppen)

Laet her-comen.

Vileyn brengt hier Cappoenē/Villiaco flucx gaet spoedich/
Of ick breeck u den beck/end' sla u blaeuw end' bloedich/
Ghy hont/ghy boer/ schaft wijn/ end' schapen vleysch vant
Sy souden op een dach verteyren (t'is een peste) (beste;

U Rijcke.

Spreken dan noch hola Patron (ten baet gheen segghen)
Flucx ruymt u bedd'/ick moet daer met mijn boel op leggen/

Se no quieres villan, ch'yo ti matta,
A tal che si convien' dir' mille fiatte,

Fiat.

Credo Signor che gli peccati nostri
Noi facciano soggetti a simil' mostri,
Schuma & fece d'ogni ribalderia,
Oueramente ogniun' crede che sia

Voluntas tua.

Discaccia fuor' di Fiandra questi Mori;
Accioche, come Holandia, habiamo gli honori:
Spianando questi forti de Tiranni:
Et fa noi viuere in pace quì per molt' anni,

Sicut in cœlo.

Signor' aiuta a far' nostre vendette,
Contra queste canaglie maladette;
Et perche non credono nel vangelio,
Da te sian' maladette nel Cielo

Et in terra

Quando han' rubatti tutti i beni nostri;
Vanno alla messa con gran' paternostri,
Per meglio copprir lor' ribalderia;
Poi dan' per biada a lor' cavalerie,

Panem nostrum

Liberaci Signor' da questi cani:
Razza pegior' di tutti gli Ottomani;
Tu poi veder s'ogniun' di noi è afflitto,
Volendo questi ancor' il nostro vitto,

Quotidianum

Et se ne resta cosa da mangiare,
Che per l'altro giorno vogliam' saluare;
Questi affamati porci, & gran' poltroni,
Dicon', pesa Dios hà, *quei bocconi*

Da no.

Gheeft ons huyden.

Al doen wy dan ons best om stracx dit wech te steecken/
Haest u Vileyn/ of ick tracteer' u na meriten/
So dat wy dan/ als schapen voor block bevende/ crijten/

T'gheschiede.

Heer wy ghelooven vast/ dat onse groote sonden
Ons houden onder t'jock van dees Monsters ghebonden/
Schuym ende vuylicheyt van all' t'ghebonst' der aerden/
Dies nemen wy't in danck/ end' houdē voorts van waerden

Uwe wille.

Verjaecht uyt Nederlant dit boos geslacht der Mooren/
Op dat wy dan te saem als Hollanders herbooren
V lof mogen verbreyden. Stoort der Tyrannen Nesten/
Gheeft ons (Godt goedertier) eens vree ten langen-lesten

Op aerden.

Neemt wraeck/neemt wraeck O God vā dit vermaledijt
Ghespuys/twelck overal de werelt t'uwer spijt
In roeren stadich houdt/ schendend' u heylich woort/
Straftse om haer ongheloove / vervloecktse op aerden voort

Als inden Hemel.

Ons goet (O stoute dieven) sy ons te mael ontstelen/
End' om haer schelmery te beter dan te helen/
So comen sy ter Misse met Paternosters groot;
End' bruycken oock voor haver (seggend' tis paerde-broot)

Onse daghelicx.

Verlost ons God Almachtich/ van dees rasende honden/
Van t'vermaledijt geslacht/ in booshey meer ontbonden
Dan al de Turcken t'saem/ end' siet of wy oock claghen
Te recht/dewijl' sy nemen dus onse (wiltse plaghen)

Broodt.

So wy dan int huys noch hebben achterhanden/
Twelck wy tot s'anderdaechs noch geern van haer tanden
Beschutten souden/ siet/ dit hongherich ghebroedt
Roupt terstont/pesa Dios, dat beetken is te goet/

Gheeft

Da nobis hodie.

Et si per caso cotesto ascondiamo,
Gli mochachi *spiano oue el mettiamo;*
Et quando tutto è saluo da lor' mani,
Gli habiamo tutti adosso come cani,

Demitte nobis.

Voglian' Spagnuoli haber tutto a lor' voglie,
Al giudeo inpegnano le nostre spoglie;
Et per gli lor' appetiti sodisfare,
Ne mai fan' altro che moltiplicare

Debita nostra.

Parendo lor' che questo mal' sia nada,
Per darci pegior notte che giornade,
Et sodisfare in tutto le lor' voglie,
Voglian ir' a dormir con nostre moglie,

Sicut & nos.

Che remedio," de DIOS *ay* Lutheranos,
Putto, bujaron, las armas in manos,
Dicon', ti daro mille cuchilladas,
Y nos, *per non toccar'* los bastonadas

Demittimus.

Non basta che si toglian' roba & honore,
Minacciando morte a tutte l'hore,
Questi Attali, cani, tiranni auari,
Che toglian' per forza ancor' gli denari,

Debitoribus nostris.

Si in casa nostra con gli amici siamo,
Et che si canta, o che tra noi ballamo;
Questi s' facciati per forza entrano;
Ma spero venir' tempo che diranno

Et ne nos inducas.

Vergognati d' Iberi esser chiamati,

Gheeft ons huyden.

Al doen wy dan ons best om stracx dit wech te steecken/
So hebbent haer muchachos met een terstont verkeecken/
Dees weten haer te wijsen de plaets daer wy het leggen/
Maer alst al is verteyrt/gaen deur/sonder te segghen/

Vergheeft ons.

Sy bruycken over al ghewelt in plaets van wetten/
Sy gaen ons eyghen panden by de Joden versetten/
Sy houden ons voor slaven/heur dunckt sy zijn ons-heeren/
Sy swacken ons credijt/ haer lust is te vermeeren

Onse schulden.

End' meenende te wesen al niet t'gheen dat sy pleghen/
Om ons te tourmenteren met haer moetwil te deghen/
End' oock haer boose lust in hoerery te rapen/
Willen noch (O ghewelt) by onse wijven slapen

Ghelijck als wy.

Eylaes/eylaes wat raedt/ men roupt ghy Lutheranen/
Bogghet/end' hoere-voocht (t'is schande te vermanen)
Het bloot rappier in d'handt/sa brengt/want ickt begheere/
V wijf/ of t'gaetter deur/wy doent/wilt t'ons O Heere

Vergheven.

Noch ist haer niet ghenouch ons sonder wederstoot
Te nemen goet end' eer'/ te sweyren onse doot/
Maer gaen noch daerenbovẽ (O wreede spaensche beeren)
Ons ghelt/als sy't maer weten/gheweldich extorqueren

Onse schuldenaren.

Zijn wy met onse vrienden vergadert binnens huys
Om vrolickheyt/sy breecken daer meed' in met ghedruys/
Maer wy vertrouwen vast/dat haest de tijt sal comen/
Dat sy noch sullen seggen/ al eerselend'/ met schromen

En leydt ons niet.

Dan sullen sy haer schamẽ Spaignaerts te zijn genaemt/

Et tardò pentiti de loro s' fatti;
Ancor' un poco le lasciamo fare,
Fingendo non veder, per non entrare

In tentationem.

Tra tanto pregaremo il sommo Iddio,
Che al Rè riformi il suo consiglio rio;
Et tu Signor' dal Rè de gli Spagnuoli,
Della lor' rabia, & da lor' figlioli,

Libera nos.

Signor habbi di noi compassione,
Come hauesti dal Frisone & Batauone,
Et non guardar' a nostri gran' peccati,
Accioche siamo tutti liberati

A malo

Ponne in Fiandra la tua sancta pace,
Stirpando questa setta si rapace,
Nemica de tutti gli Christiani,
Et particolarmente di noi Brabansiani,

Amen.

Facciendo pigliar' l'arme a tuoi deuoti,
Contra i successori de crudeli Gothi;
Et poi che Holandia gl'a cosi s' cacciati,
Il resto a pezzi da noi sian' tagliati.

Amen. Amen. Amen.

End' hare tyranny so grootelicx bekaemt
De gantsche werelt door / beschreven met haer allen/
Wy nemen so lang noch ghedult/ om niet te vallen

In qua-bekoringhe.

End' sullen hier en tusschen Godt bidden met ootmoet/
Dat hy als Heer der Heeren/ end' Prins der Princen goet/
Den bloet-raet wil verdelgē/ vant Speck-gebroedt veracht/
Godt/ o Godt/ Heer haers Coninckx/ vant rasende gheslacht

Verlost ons.

Toont ons barmhertichept/ hebt met ons medelijden/
Als met de Bataviers/ O Godt set doch byzijden
Onse misdaden groot/ stelt-s' ons tot gheen verwijt/
Slist u gramschap ontsteecken hier door/ end' ons bevrijdt

Vanden quaden

Laet d'oude vryhept eens met heylich vree ghepaert
Weder in Nederlandt erschijnen/ nu vervaert/
End' wilt geheel uytroyen / verwoesten (t'is ons wenschen)
Dese Marraensche Secte/ vyant van alle menschen/

Amen.

Maeckt op/ O Godt maeckt op de goede Patriotten/
Haer wapent/ geeft couragie/ om dit geslacht der Gotthen/
Als Hollandt heeft ghedaen/ in stucken te verpletten/
Sa Sa/ Sa Sa/ laet ons hier toe de swaerden wetten.

Amen. Amen. Amen.

ODA.

CHE *fai Anuersa, & Brussella gentile,*
Credi tu di star' sempre in soggettione
Di babara nation Spagnuola, vile,
Che suol' tiranneggiar' ogni natione?
Or tempo è di mostrarti virile,
Arditta come il Prisone, & Batauone.
Vergogna grande a Fiandra si potente,
Che si lascia domar' da si vil' gente,

Or non diremo adesso piu, che voi
Siate Frisoni fredi come il giaccio;
Poi che insegnati havete, sino a noi,
El modo duscir' del stretto laccio
Di Tiranni, al cima de triomfi suoi;
Fiandra mira, & in fin usci d'inpaccio,
(L'hora tua al presente è venuta)
Discaccia de confini la gente brutta.

Ne fara per lor' cantar' il paternostro,
Con pianti, & suspiri che al Ciel vanno,
Quando si vederanno su'l camin' nostro
Allor' potran pesar dios *quanto vorranno,*
O votar' con lamento de morir' in Chiostro;
El Miserere *nel andar' canteranno,*
Et noi il, de profundis, *per lor' alme,*
Portando per triomfo in man' le palme.

Et ew

ODE.

ANtwerpẽ rijc end'machtich/Bruessel gentil/plaisant/
Denckt ghy in slaverny dus eewichlick te blijven/
Vã een Barbarisch volc/leelick/mismaeckt/verbrant/
Die al de werelt door haer tyranny bedrijven?
Waeckt op/ t'is nu de tijt/ waeckt op/ doet wederstant/
Grijpt moedt/grijpt moedt/als mãs/toõt u niet als de wijvẽ
Volcht d'edel Bataviers/laet/tot uws machts oneeren/
V van so snoodt ghedrocht niet langher domineren.

Men sal nu niet meer seggẽ/ghy Vriesen cloeck end' stout/
Dat ghy/ na uwen naem/ zijt als het ys bevroozen/
Dewijl' ghy ons al mede den wech hebt voorghebouwt/
Om door de tyranny der Spaignaerden te boozen;
O Brabandt merckt dit aen/ O Vlaenderlandt verflouwt/
Ontspringt eens uyt dẽ droom/ neycht tot vermaen u oozen/
Nu is de tijt ghecomen/ nu legghen heel verslaghen
De Spaignaerts/ wiltse nu/te lande voorts uyt jaghen.

T'en sal haer niet meer baten haer Paternosters groot
Tot inden Hemel hooch al lesende te singhen/
Wanneer sy sullen spelen haes-op heel cael en bloot/
Laet haer dan/ pesa dios, roupen/ end' groote dinghen
Loven/ oock van te blijven int Clooster totter doot;
Men salse/ t'Miserere, met tranen wel af dringhen/
End' singhen/ de profundis, weerom voor hare sielen:
Voerend' de vree-laurier op triumphale wielen.

Ghesonghen den 2. Septemb. 1602.

T'Navolgende Spaensch ghedicht is uyt Spaignen mede herwaerts ghebracht. Waer aen ghesien can werden in wat estime mijne Heeren de Jesuiten zijn/ by hare eyghen natie/ daer sy ghekipt ende ghebroedt zijn/ Ende dient ons voor exempel/ om henluyden voor sodanige te houden,/ alsse hier ghedechiffreert werden. Ten welcken eynde wy u l. beminde Leser/ ten dienste/ t'selve insghelijcx (doch paraphrastice) hebben verduytscht/ende goet gevonden by het voorgaende te voughen. Vaert wel.

Los dies Mandamientos de los Theatinos, Son mas humanos, que divinos.

1. El primero: Mucho dinero.
2. El ſegundo: Señor de todo el mundo.
3. El terçero: Comer gallina, dexar carnero.
4. El quarto: Paſſear deſpues de harto.
5. El quinto: Aquar con blanco el tinto.
6. El ſeſto: Traer buen geſto.
7. El ſetteno: Cojer hato ageno.
8. El octauo: Todo el mundo per eſclauo.
9. El nono: Traer odio al bueno.
10. El dezeno. Gozar de differençia eterno.

Eſtos dies mandamientos ſe ençierran en dos;
Todo para my, y nada para vos.

Der Jesuiten Thien-gheboden:
Menschen in daedt/ in schijn als Goden.

HEft op u hert/ opent u ooren/
Mijn volck becleedt met Iesus naem/
Cloeck ende listich/ wilt aenhooren
De wet uws Ordens seer bequaem.

1.

Ick ben de Generael/ u Heere/
My/ boven Paus/ vreest/ dient alleen:
Soeckt ghelt: laet varen d'oude leere/
Van d'ander Cloosters int ghemeen.

2.

Coninghen/ Princen hooch verheven
Acht niet/ wiens doen is heretijck;
Preeckt haer den ban: staet na haer leven:
Verbreydt met cracht ons Spaensche Rijck.

3.

Te vasten is u niet gheraden:
Maer eet een hoenken delicaet;
Al ist goe-vrydach/ t'kan niet schaden;
Visch dient u niet: herdt-vleysch versmaedt.

4.

Voucht/ als ghy werdt te gast ghebeden/
V als Prelaten boven aen;
End' na t'repas gaet u vertreden
Voor tijt-verdrijf: Of blijft wat staen.

5.

Gheen water drinckt/ al waert ghesoden/
Laet dat de Cappucijnen doen;
Breeckt wijn met wijn: Schenckt tot den rooden
Den witt'/ met pimpinelle groen.

Devoot

Devoot en slecht gaet achter straten:
Altijt int swart; houdt graviteyt;
Zijt schoon voor oogh: doet caritaten:
Speelt over al u dubbelthеyt.

7.

Den Rijcken zijt altijt by-zijden:
Besoeckt hem: vandt hem/wat ghy doet;
Al souder d'erfghenaem om lijden/
Maeckt dat ghy crijcht sijn groote goet.

8.

Leeft als Templiers: houdt voor u slaven
V even naesten: niemant spaert;
Dwingt al de werelt: t'zijn de gaven
Ons ordens/na der Spaenschen aert.

9.

Ter doot toe sult ghy persequeeren/
End' haten die ons teghenstaen;
Zijnt Catholijcken luyd' met eeren/
Roept ketterÿ/so ist ghedaen.

10.

Disputen voedt: craeckeelt met lusten/
Soeckt scheuring/ oorloch over al;
So sult ghy inden Hemel rusten
Daer Frey.Loiola wesen sal.

FINIS.

